Strategaeth yr Iaith a Diwylliant Gymraeg 2026-2030

Pwrpas

Mae Itec wedi'i ymrwymo i hyrwyddo a datblygu defnydd yr iaith Gymraeg a dathlu'r diwylliant Gymraeg ym mhob rhan o'n darpariaethau.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb i gefnogi dysgwyr, cyflogai, a chyflogwyr trwy ein dull cynnig gweithredol, gyda chyfleoedd iaith Gymraeg wedi'i hyrwyddo'n rhagweithiol. Gan gefnogi datblygiad a defnydd y Gymraeg mewn dysg, gweithio a bywyd pob dydd.

Mae'r strategaeth yma yn nodi ein hymrwymiad i ac yn darparu'r fframwaith y byddwn yn defnyddio i gryfhau darpariaeth yr iaith Gymraeg, cynyddu cyfleoedd i ddefnyddio Cymraeg, datblygu gallu a hyder y gweithlu, a sicrhau bod yr iaith a diwylliant Gymraeg wrth galon ein sefydliad, gwasanaethau a phrofiad y dysgwr.

Bydd y strategaeth hon yn cael ei adolygu pob dwy flynedd ac yn cael ei diweddaru yn ôl yr angen i sicrhau ein bod wedi alinio ynghyd a'r Llywodraeth Gymraeg, Medr a blaenoriaethau ac amcanion sefydliadol.

Nod

Ein nod ydy i greu amgylchedd dysgu a gweithio lle mae'r iaith a diwylliant Gymraeg yn weladwy, wedi'i werthfawrogi ac wedi'i ddefnyddio. Ein nod yw creu diwylliant lle:

- Mae Cymraeg yn cael ei hyrwyddo fel sgil gwerthfawr ar gyfer cyflogaeth, dysgu a datblygiad personol.
- Gall dysgwyr, cyflogai a chyflogwyr ymgysylltu a'n gwasanaethau yn ddwyieithog.
- Mae gan bob dysgwr yr hawl i drafod am a chael mynediad at gyfleoedd iaith Gymraeg trwy gydol ei siwrne dysgu.
- Mae yna fynediad at gyfleoedd iaith Gymraeg ac maent yn cael eu hyrwyddo.
- Mae'r diwylliant Cymreig yn cael ei gydnabod a'i dathlu.
- Mae unigolion yn cael ei chefnogi i ddatblygu a defnyddio'r Gymraeg ar lefel sy'n addas i'w gallu a'i goliau.

Goliau

- Cynyddu'r canran o gyflogai sy'n gallu defnyddio Cymraeg yn ei swydd.
- Cynyddu ymwybyddiaeth dysgwyr o gyfleoedd dysgu'r iaith Gymraeg.
- Cynyddu'r galw a nifer y dysgwyr sy'n ymgymryd â dysgu cyfrwng Cymraeg a dwyieithog.

- Cynyddu'r nifer o ddeunyddiau ac adnoddau dysgu dwyieithog sydd ar gael.
- Gwella boddhad dysgwyr a chyflogwyr pan mae'n dod i ddarpariaeth yr iaith Gymraeg.
- Dangos cyfraniad cadarnhaol at nodau Cymraeg 2050 a Chyflwr Cymraeg Medr.

Ymrwymiad Strategol

Rydym yn cydnabod bod sgiliau iaith Gymraeg yn gallu gwella cyflogadwyedd, cefnogi cynnydd gyrfaol a chyfrannu at ateb gofynion cyflogwyr a chymdeithasau ar draws Cymru. Trwy'r strategaeth yma, mae gennym nod o gynyddu ymwybyddiaeth o werth sgiliau dwyieithog a chefnogi dysgwyr, cyflogai a chyflogwyr i fanteisio o gyfleoedd iaith Gymraeg.

I gefnogi ein nodau a blaenoriaethau cenedlaethol yr iaith Gymraeg, byddwn yn:

- Cynyddu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn naturiol ac yn hyderus mewn sefyllfaoedd dysgu, cyflogaeth a dyddiol.
- Cefnogi cyfleodd iaith Gymraeg ar gyfer dysgwyr, gan gynnwys y rhai o grwpiau sydd wedi'i dangynrychioli, gan gynnwys dysgwyr gydag anableddau, gofynion dysgu ychwanegol neu o gefndir anfanteisiol.
- Cefnogi dysgwyr, cyflogai a chyflogwyr i ddatblygu, cadw a gwella'i sgiliau iaith Gymraeg.
- Cryfhau dysgu, asesiad, cefnogaeth ac adnoddau gyfrwng y Gymraeg a dwyieithog.
- Cyflwyno cynnig gweithredol sy'n hyrwyddo cyfleoedd iaith Gymraeg trwy gydol siwrne'r dysgwr.
- Hyrwyddo'r iaith a diwylliant Gymraeg ar draws pob rhaglen, gwasanaeth a gweithgaredd sefydliadol.
- Cynyddu hyder, gallu a chapasiti'r gweithlu i gefnogi datblygiad iaith Gymraeg.
- Gweithio gyda chyflogwyr i hyrwyddo gwerth sgiliau iaith Gymraeg a chynyddu cyfleoedd yn y gweithle i ddefnyddio'r Gymraeg.
- Cyfrannu at nodau Cymraeg 2050, Cynllun Cenedlaethol Cymraeg Medr a Chyflwr Cymraeg Medr.
- Monitro effaith a gwella darpariaeth a chanlyniadau Cymraeg yn barhaus.

Cyd-destun Strategol

Mae'r strategaeth yma yn cydymffurfio gyda blaenoriaethau a disgwyliadau cenedlaethol wedi'i gosod gan:

- Cymraeg 2050, uchelgais y Llywodraeth Gymreig i gyrraedd un filiwn o siaradwyr Cymraeg ac i gynyddu defnydd yr iaith pob dydd.

- Cynllun Strategol Medr 2025-2030, yn enwedig Nod Strategol 5, sy'n bwriadu i gynyddu'r gofyn o, a chymryd rhan mewn dysgu ac asesiad trwy gyfrwng y Gymraeg.
- Cynllun Cenedlaethol Cymraeg Medr, sy'n bwriadu i gryfhau darpariaeth cyfrwng Gymraeg, cefnogi cynnydd dysgwyr, datblygu capasiti'r gweithlu a chynyddu'r nifer o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y sector addysg uwch.
- Amod yr Iaith Gymraeg Medr, sy'n gofyn i ddarparwyr cymryd camau rhesymol i hyrwyddo a chefnogi'r defnydd o Gymraeg, cynyddu'r cyfranogiad mewn addysg trwy gyfrwng y Gymraeg ac i gefnogi dysgwyr a staff i ddatblygu a defnyddio'i sgiliau iaith Gymraeg.
- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, sy'n hyrwyddo Cymru gyda diwylliant bywiog a'r iaith Gymraeg yn ffynnu.

Gyda'i gilydd, mae'r fframweithiau hyn yn siapio'r ffordd yr rydym yn hyrwyddo sgiliau'r iaith Gymraeg, cynyddu cyfranogiad trwy gyfrwng y Gymraeg, cefnogi sgiliau iaith Gymraeg cyflogai a dysgwyr, ac yn integreiddio'r iaith a diwylliant Gymraeg yn ein darpariaethau.

Egwyddor Cynnig Gweithredol

- Yn unol â disgwyliadau Amod Iaith Gymraeg Medr, bydd cyfle i ddefnyddio'r Gymraeg yn cael ei hyrwyddo'n weithredol ac nid dim ond ar gais. Byddwn yn:
- Hysbysu dysgwyr am eu dewisiadau ieithyddol Cymraeg wrth gofrestru ac drwy gydol eu rhaglen.
- Hyrwyddo cyfleoedd Cymraeg-canolog a dwyieithog drwy adolygiadau dysgwyr a chysylltiadau â chyflogwyr.
- Sicrhau bod gwasanaethau Cymraeg yn weladwy ar draws ein canolfannau, systemau a chyfathrebiadau.
- Annog dysgwyr, gweithwyr a chyflogwyr i ddefnyddio'r Gymraeg pryd bynnag y byddant am wneud hynny.

Blaenoriaethau Strategol

<u>Blaenoriaeth 1: Arweinyddiaeth a Llywodraethu</u>

Darparu arweinyddiaeth gref, cyfrifoldeb a goruchwyliaeth ar gyfer datblygiad iaith a diwylliant Cymraeg ar draws y sefydliad.

- Mae Grŵp Arweinyddiaeth Cymraeg yn cyfarfod bob dau fis ac yn goruchwylio'r gweithrediad, perfformiad a gwella cyson.
- Penodi o leiaf dau Siaradwr Iaith Gymraeg bob blwyddyn i hyrwyddo'r iaith a'r diwylliant Cymraeg ar draws y sefydliad.

- Dangos arweinwyr uchel lefel ymrwymiad gweledol drwy ddefnyddio cyfarchion Cymraeg, diweddariadau dwyieithog a hyrwyddo cyfleoedd ieithyddol Cymraeg.
- Adolygiad iaith Gymraeg wedi'i gynnwys ym mhob hunanasesiad blynyddol
- Darparu ddiweddariadau rheolaidd am berfformiad iaith Gymraeg i'r arweinyddiaeth uchel lefel.

Blaenoriaeth 2: Profiad a Darpariaeth y Dysgwyr

Cymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod dysgwyr yn gwybod am gyfleoedd dysgu, asesu a chymorth trwy gyfrwng Cymraeg a dwyieithog a bod modd iddynt gael mynediad iddynt drwy gydol eu taith ddysgu.

- Nodi sgiliau iaith Gymraeg y dysgwyr a'u iaith ffafriol wrth gofrestru neu yn ystod y cyfnod induction.
- Rhoi wybod yn weithredol i'r holl ddysgwyr eu bod â'r hawl i dderbyn elfennau o ddysgu, asesu, adolygiadau a chymorth drwy gyfrwng Cymraeg lle bynnag y bo hynny'n bosibl.
- Cofnodi a monitro galw dysgwyr am ddarpariaeth Gymraeg a dwyieithog.
- Cefnogi ddysgwyr i ddatblygu a gwella eu sgiliau iaith Gymraeg o'u pwynt cychwyn personol a chynyddu'r defnydd o'r Gymraeg drwy gydol eu rhaglen.
- Darparu ddeunyddiau Cymraeg a dwyieithog, adnoddau i ddysgwyr, cyfleoedd asesu a chymorth chwilio ble bo'n bosibl.
- Anog ac hwyluso cyfleoedd i ddysgwyr ymgymryd â gweithgaredd asesiad a dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg lle bo ar gael.
- Cynnwys yr iaith a diwylliant Cymraeg mewn adolygiadau dysgu a dysgwyr.
- Hyrwyddo manteision dwyieithrwydd a sgiliau iaith Gymraeg, gan gynnwys adnoddau digidol Cymraeg a Phrenits-iaith.
- Dangos i ddysgwyr gyfleoedd a adnoddau dysgu iaith Gymraeg sy'n cefnogi datblygiad parhaus.
- Bydd dysgwyr yn cael eu ymgynghori bob blwyddyn ar ddarpariaeth iaith Gymraeg trwy arolwg, grwpiau canolbwyntio a fforwm dysgwyr

Blaenoriaeth 3: Gallu a Hyder y Gweithlu

Datblygu gweithlu gyda'r sgiliau, hyder a chapasiti i gefnogi datblygiad iaith Gymraeg.

- Hyrwyddo cyfleoedd dysgu Cymraeg yn weithredol, cefnogi gweithwyr i gwblhau hyfforddiant iaith Gymraeg yn unol â'u lefel llythrennedd a chynnal SharePoint CPD Iaith Gymraeg ganolog.
- Cadw archwiliad sgiliau iaith Gymraeg chwarterol ar gyfer pob gweithiwr.
- Rhannu adnoddau Iaith Gwaith, gan gynnwys bathodynnau, gweddillion.

- Sicrhau fod pob hysbyseb recriwtio yn ddwyieithog ac yn nodi gofynion neu dymuniadau iaith Gymraeg.
- Ystyried gallu iaith Gymraeg y gweithlu fel rhan o gynllunio gweithlu a throsglwyddo swyddi i adnabod cyfleoedd i gynyddu capasiti iaith Gymraeg a bodloni galw dysgwyr.

Blaenoriaeth 4: Ymgysylltu â Chyflogwyr

Gweithio gyda chyflogwyr i gynyddu cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle a hyrwyddo gwerth sgiliau dwyieithog.

- Hyrwyddo manteision sgiliau iaith Gymraeg i gyflogwyr.
- Trafod gofynion a chyfleoedd iaith Gymraeg fel rhan o fewngofnodi cyflogwyr a adolygiadau dysgwyr.
- Annog cyflogwyr i ddarparu adnoddau a chyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.
- Annog cyflogwyr i gydnabod a hyrwyddo gwerth sgiliau iaith Gymraeg o fewn eu datblygiad gweithlu a'u arferion recriwtio.
- Rhannu adnoddau a chefnogaeth iaith Gymraeg sydd ar gael i gyflogwyr, fel y bo angen.
- Monitro galw cyflogwyr am ddarpariaeth Gymraeg a dwyieithog.

Blaenoriaeth 5: Iaith a Diwylliant Cymreig

Hyrwyddo'r iaith a diwylliant Cymreig fel rhan annatod o ymgysylltiad dysgwr, cyflogai a chyflogwyr.

- Fforwm Cymraeg i'r Cyflogai; bob dwy fis i annog hyder, dysgu cydweithredol a rhannu arfer da.
- Hyrwyddo a chodi ymwybyddiaeth trwy gyfathrebu mewnol, priodol (Cylchlythyrau Cyflogai a Lles), tynnu sylw at gyfleoedd a digwyddiadau lleol.
- Hyrwyddo ymwybyddiaeth trwy'r cyfryngau cymdeithasol a sianeli digidol
- Annog cyflogai i ddefnyddio cyfarchion Cymraeg a Chymraeg sgwrs wrth ddelio gyda dysgwyr, cyflogwyr a chydweithwyr.
- Cydnabod a dathlu llwyddiannau dysgwyr, cyflogwyr a chynllunwyr drwy drosolwg newyddion, astudiaethau achos, cyfryngau cymdeithasol a harddangosfeydd gan y ganolfan.
- Cadw calendr blynyddol o ddigwyddiadau ieithyddol a chodi ymwybyddiaeth Cymraeg gan gynnwys digwyddiadau fel Dydd Shwmae Su'mae; Dydd Miwsig Cymru; Dydd Gŵyl Dewi; Dydd Cerddoriaeth y Gymraeg; gweithgareddau Eisteddfod lle bo'n briodol
- Rhannu arfer da a enghreifftiau o ddulliau cyflawni llwyddiannus trwy gyfrwng y Gymraeg a dwyieithog ar draws y sefydliad.

Blaenoriaeth 6: Systemau a Adnoddau

Sicrhau bod systemau, cyfathrebu a adnoddau yn cefnogi darparu gwasanaeth dwyieithog.

- Safle intranet dwyieithog, gyda adnoddau, templedi a chanllawiau perthnasol.
- Sicrhau bod dogfennau allweddol dysgwyr a gweithwyr ar gael yn ddwyieithog.
- Cynnal proses gais cyfieithu glir ac hygyrch.
- Defnyddio systemau i gofnodi dewisiadau iaith Gymraeg dysgwyr a gweithgaredd darpariaeth Gymraeg.
- Sicrhau bod gwefan a deunyddiau marchnata perthnasol yn cefnogi mynediad dwyieithog.

Blaenoriaeth 7: Partneriaethau a Chydweithio

Gweithiwch gyda phartneriaid i gryfhau darpariaeth iaith Gymraeg a rhannu arfer da.

- Cydweithredu gyda sefydliadau fel Coleg Cymraeg Cenedlaethol, Canolfan Genedlaethol Dysgu Cymraeg a mentrau lleol.
- Cefnogi ymgyrchoedd iaith Gymraeg lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
- Sicrhau bod gweithgarwch iaith Gymraeg yn cefnogi Cymraeg 2050, blaenoriaethau Medr a gofynion Llywodraeth Cymru.
- Rhannu arfer effeithiol gyda is-gontractwyr lle bo'n berthnasol.
- Sicrhau bod is-gontractwyr yn deall ac yn cefnogi disgwyliadau iaith Gymraeg, hawliau dysgwyr a nodau'r strategaeth hon.

Monitro a Mesur Llwyddiant

Bydd cyflwyno'r strategaeth hon yn cael ei gefnogi gan Gynllun Gweithredu Iaith Gymraeg fydd yn cynnwys blaenoriaethau, gweithredoedd, perchnogaeth a'r amserlenni. Bydd cynnydd yn erbyn Strategaeth yr Iaith Gymraeg a'r Cynllun Gweithredu yn cael ei adrodd yn flynyddol i'r Tîm Arweinyddiaeth Uwch a Bwrdd Cyfarwyddwyr, gan gynnwys mesuriadau perfformiad allweddol a adborth dysgwyr. Bydd cynnydd yn cael ei fonitro trwy:

- Cynhwysedd iaith Gymraeg ar draws y gweithlu.
- Arolwg hyder a sgiliau cyflawr yr iaith Gymraeg yn y gweithlu.

- Sgiliau iaith Gymraeg dysgwyr ar ddechrau
- Nifer y dysgwyr sy'n gofyn am gefnogaeth cyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog ac yn ei derbyn.
- Adborth a chanlyniadau arolwg dysgwyr ac cyflogwyr